Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

11. juuni 2020*

Eelotsusetaotlus – Vastastikune abi nõuete sissenõudmisel – Direktiiv 76/308/EMÜ – Artikli 6 lõige 2 ja artikkel 10 – Direktiiv 2008/55/EÜ Artikli 6 teine lõik ja artikkel 10 – Taotluse esitanud liikmesriigi maksunõue, mille nõuab sisse taotluse saanud liikmesriik – Selle nõude staatus – Mõiste „eelis“ – Kõnealuse nõude seaduse alusel tasaarvestamine taotluse saanud liikmesriigi maksuvõlaga

Kohtuasjas C-19/19,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Cour de cassation'i (Belgia) 20. detsembri 2018. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 11. jaanuaril 2019, menetluses

État belge

versus

Pantochim SA (likvideerimisel),

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja president J.-C. Bonichot, Euroopa Kohtu asepresident R. Silva de Lapuerta (ettekandja), kohtunikud M. Safjan, L. Bay Larsen ja C. Toader,

kohtujurist: G. Hogan,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

– Pantochim SA (likvideerimisel), esindaja: *avocate* J. Oosterbosch,

– Belgia valitsus, esindajad: P. Cottin, J.-C. Halleux ja C. Pochet,

– Hispaania valitsus, esindaja: A. Rubio González, hiljem S. Jiménez García,

– Euroopa Komisjon, esindajad: M. Wilderspin, J. Jokubauskaitė ja C. Perrin,

olles 14. jaanuari 2020. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

otsuse

1 Eelotsusetaotlus puudutab küsimust, kuidas tõlgendada nõukogu 15. märtsi 1976. aasta direktiivi 76/308/EMÜ vastastikuse abi kohta Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondi rahastamissüsteemi kuuluvatest meetmetest tulenevate nõuete ning põllumajandusmaksude ja tollimaksude sissenõudmisel (EÜT 1976, L 73, lk 18; ELT eriväljaanne 02/01, lk 44) artikli 6 lõiget 2 ja artiklit 10 ning nõukogu 26. mai 2008. aasta direktiivi 2008/55/EÜ vastastikuse abi kohta teatavate lõivude, tollimaksude, maksude ja muude meetmetega seotud nõuete sissenõudmisel (ELT 2008, L 150, lk 28) artikli 6 teist lõiku ja artiklit 10.

2 Taotlus on esitatud État belge'i (Belgia riik) ja Pantochim SA (likvideerimisel) vahelises kohtuvaidluses, mis puudutab Pantochim SA-l selle liikmesriigi vastu oleva nõude tasaarvestamist võlaga, mis sellel äriühingul on Saksamaa Liitvabariigi ees.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Direktiiv 76/308

3 Direktiivi 76/308 esimene, teine ja kolmas ning kaheksas põhjendus olid sõnastatud järgmiselt:

„käesoleval ajal ei saa liikmesriigi asutuste poolt koostatud dokumendil põhinevat nõuet sisse nõuda teises liikmesriigis;

nõuete sissenõudmist reguleerivate siseriiklike õigusnormide kohaldatavus ainult oma riigi territooriumil takistab ühisturu rajamist ja toimimist; selles olukorras ei saa ühenduse eeskirju eelkõige ühises põllumajanduspoliitikas täiel määral ja õiglaselt kohaldada ning see soodustab pettusi;

sellepärast tuleb vastu võtta ühised eeskirjad vastastikuse abi kohta nõuete sissenõudmisel;

[…]

kui asutusel, kellelt abi taotletakse, tuleb nõude sissenõudmisel tegutseda abi taotleva asutuse nimel, peab ta saama oma asukohariigis kehtivate seaduste alusel ja kokkuleppel abi taotleva asutusega anda võlgnikule makseaega või lubada tal maksta osade kaupa; sellistest makseviisidest saadud intressid tuleb üle kanda abi taotleva asutuse asukohaliikmesriigile."

4 Direktiivi 76/308 artikli 1 kohaselt nägi see direktiiv ette eeskirjad, mida pidid sisaldama liikmesriikide õigus- ja haldusnormid, et tagada selle direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate teises liikmesriigis tekkinud nõuete sissenõudmine kõigis liikmesriikides.

5 Nimetatud direktiivi artiklis 6 oli sätestatud:

„1. Asutus, kellelt abi taotletakse, nõuab abi taotleva asutuse taotluse korral kooskõlas oma asukohariigis samalaadsete nõuete suhtes kohaldatavate õigusnormidega sisse nõuded, mille kohta on olemas nende täitmisele pööramist lubav juriidiline dokument.

2. Sel eesmärgil tuleb kõiki nõudeid, mille kohta on esitatud sissenõudmistaotlus, käsitleda selle liikmesriigi nõuetena, kus asub asutus, kellelt abi taotletakse; välja arvatud juhul, kui kohaldatakse artiklit 12."

6 Sama direktiivi nõukogu 15. juuni 2001. aasta direktiiviga 2001/44/EÜ (EÜT 2001, L 175, lk 17; ELT eriväljaanne 02/12, lk 27) muudetud redaktsiooni artikkel 9 sätestas:

„1. Nõuded nõutakse sisse taotluse saanud asutuse asukohaliikmesriigi vääringus. Taotluse saanud asutuse poolt sissenõutud nõude kogusumma kannab taotluse saanud asutus üle taotluse esitanud asutusele.

2. Taotluse saanud asutus võib vastavalt oma asukohaliikmesriigis kehtivatele õigusnormidele ja pärast konsulteerimist taotluse esitanud asutusega anda võlgnikule makseaega või lubada tal maksta osade kaupa. Taotluse saanud asutuse poolt antud lisamakseaja eest nõutud intressid tuleb üle kanda ka taotluse esitanud asutuse asukohaliikmesriigile.

[…]“.

7 Direktiivi 76/308 artikkel 10 sätestas:

„Sissenõutavatele nõuetele ei tohi anda eelisõigusi selles liikmesriigis, kus asub asutus, kellelt abi taotletakse.“

8 Direktiivi 76/308 (muudetud direktiiviga 2001/44) artikkel 10 oli sõnastatud järgmiselt:

„Artikli 6 lõikest 2 olenemata ei pruugi sissenõutavate nõuete suhtes tingimata kohaldada neid eeliseid, mida antakse samalaadsetele nõuetele, mis tekivad taotluse saanud asutuse asukohaliikmesriigis.“

Direktiiv 2008/55

9 Direktiivi 2008/55 põhjendustes 1 ja 10 oli märgitud:

„(1) [Direktiivi 76/308] on korduvalt oluliselt muudetud. Selguse ja otstarbekuse huvides tuleks kõnealune direktiiv kodifitseerida.

[…]

(10) Kui asutusel, kellelt abi taotletakse, tuleb nõude sissenõudmisel tegutseda abi taotleva asutuse nimel, peaks ta saama oma asukohariigis kehtivate seaduste alusel ja kokkuleppel abi taotleva asutusega anda võlgnikule makseaega või lubada tal maksta osade kaupa. Sellistest makseviisidest saadud intressid tuleks üle kanda abi taotleva asutuse asukohaliikmesriigile.“

10 Direktiivi 2008/55 artikli 1 kohaselt nägi see ette eeskirjad, mida pidid sisaldama liikmesriikide õigus- ja haldusnormid, et tagada direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate teises liikmesriigis tekkinud nõuete sissenõudmine kõigis liikmesriikides.

11 Direktiivi artiklis 6 oli sätestatud:

„Asutus, kellelt abi taotletakse, nõuab abi taotleva asutuse taotluse korral kooskõlas oma asukohariigis samalaadsete nõuete suhtes kohaldatavate õigusnormidega sisse nõuded, mille kohta on olemas nende täitmisele pööramist lubav juriidiline dokument.

Sel eesmärgil tuleb kõiki nõudeid, mille kohta on esitatud sissenõudmistaotlus, käsitada selle liikmesriigi nõuetena, kus asub asutus, kellelt abi taotletakse; välja arvatud juhul, kui kohaldatakse artiklit 12.“

12 Direktiivi artikkel 10 nägi ette:

„Artikli 6 teisest lõigust olenemata ei pruugi sissenõutavate nõuete suhtes tingimata kohaldada neid eeliseid, mida antakse samalaadsetele nõuetele, mis tekivad taotluse saanud asutuse asukohaliikmesriigis.“

Belgia õigus

13 Direktiiv 76/308 võeti Belgia õigusesse üle 20. juuli 1979. aasta seadusega vastastikuse abi kohta teatavate lõivude, tollimaksude, maksude ja muude meetmetega seotud nõuete sissenõudmisel (*Moniteur belge*, 30.8.1979, lk 9457).

14 Selle seaduse artikkel 12 nägi põhikohtuasjas kohaldatavas redaktsioonis (edaspidi „20. juuli 1979. aasta seadus“) ette:

„Belgia ametiasutused nõuavad välisriigi ametiasutuste poolt esitatud nõudeid sisse nagu kuningriigis tekkinud nõudeid.“

15 20. juuli 1979. aasta seaduse artikkel 15 oli sõnastatud järgmiselt:

„Sissenõutavatele nõuetele ei anta mingeid eelisõigusi.“

16 27. detsembri 2004. aasta programmseaduse (*Moniteur belge*, 31.12.2004, lk 87006) kuni 7. jaanuarini 2009 kehtinud redaktsiooni artiklis 334 oli sätestatud:

„Kõiki summasid, mis kuuluvad võlgnikule tagastamisele või maksmisele tulumaksu, sellega samaväärseks loetavaid makse või käibemaksu käsitlevate õigusnormide alusel või alusetult saadu tagastamist käsitlevate tsiviilõigusnormide alusel, võib pädev ametnik ilma formaalsusteta kasutada selleks, et teha makseid kinnipeetavate maksude, tulumaksu, sellega samaväärseks loetavate maksude, käibemaksu (peamiselt täiendavad summad ja summade suurenemine), haldus- või maksutrahvide, intressi ja selle võlgniku tasutavate kulude katteks, kui neid ei ole vaidlustatud või need ei ole enam vaidluse all.

Eelmist lõiku kohaldatakse ka arestimise või loovutamise puhul või kui tegemist on konkureerivate nõuete või maksejõuetusmenetlusega.“

17 27. detsembri 2004. aasta programmseaduse artikkel 334, mida on muudetud 22. detsembri 2008. aasta programmseaduse artikliga 194 (*Moniteur belge*, 29.12.2008, lk 68649), sätestas alates 8. jaanuarist 2009 kohaldatavas redaktsioonis:

„Kõiki summasid, mis kuuluvad isikule tagastamisele või maksmisele Service public fédéral Finances'i (föderaalne maksuamet) haldusalas kohaldatavate maksuseaduste alusel või mille kogumise ja sissenõudmise kindlustab nimetatud amet, või alusetult saadu tagastamist käsitlevate tsiviilõigusnormide alusel, võib pädev ametnik omal valikul ilma formaalsusteta kasutada selle isiku poolt vastavate maksuseaduste kohaselt tasumisele kuuluvate summade katteks või nende maksu- või muude nõuete tasumiseks, mille kogumist ja sissenõudmist korraldab Service public fédéral Finances (föderaalne maksuamet) seadusjõudu omava sättega või sellise sätte alusel. See kasutamine on piiratud asjaomase isiku võlgnetava summa selle osaga, mida ei ole vaidlustatud.

Eelmist lõiku kohaldatakse ka arestimise või loovutamise puhul või kui on tegemist konkureerivate nõuete või maksejõuetusmenetlusega.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

18 Pantochimi likvideerimine algatati tribunal de commerce de Charleroi (Charleroi kaubanduskohus, Belgia) 26. juuni 2001. aasta otsusega.

19 Selle likvideerimise käigus teatas Belgia riik, et tal on käibemaksu valdkonnas kõrgema nõudeõiguse järguga nõue, mille Pantochim tasus täies ulatuses, ja et Saksamaa Liitvabariigil on käibemaksuvõla ja intressi nõue summas 634 257,50 eurot, mis kanti selle äriühingu passivasse tagatiseta võlakohustusena.

20 Eelotsusetaotlusest nähtub, et Saksamaa Liitvabariik taotles talle kuuluva nõude sissenõudmisel abi ning et selle taotluse olemasolu ja õiguspärasust ei ole vaidlustatud.

21 Pantochimil omakorda on Belgia riigi vastu maksuõigusnormide kohaldamisest tulenev nõue, mille see riik kavatseb 27. detsembri 2004. aasta programmseaduse artikli 334 alusel tasaarvestada Saksamaa Liitvabariigi eespool nimetatud nõudega.

22 Pantochim vaidles sellele tasaarvestamisele vastu ja pöördus tribunal de première instance du Hainaut, division de Monsi (Hainaut' esimese astme kohus, Monsi kohtumaja, Belgia) poole, kes leidis, et Belgia riigil ei olnud õigust sellist tasaarvestust nõuda.

23 Cour d'appel de Mons (Monsi apellatsioonikohus, Belgia) jättis 27. juuni 2016. aasta otsusega selle otsuse muutmata ja mõistis Belgia riigilt Pantochimi kasuks välja 502 991,47 eurot, millele lisandub intress.

24 Belgia riik esitas selle kohtuotsuse peale kassatsioonkaebuse eelotsusetaotluse esitanud kohtule Cour de cassation (Belgia kassatsioonikohus).

25 Neil asjaoludel otsustas Cour de cassation (Belgia kassatsioonikohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas sätet, mille kohaselt tuleb nõuet, mille kohta on esitatud sissenõudmistaotlus, „käsitada selle liikmesriigi nõudena, kus asub asutus, kellelt abi taotletakse", nagu see on ette nähtud [direktiivi 2008/55] artikli 6 [teises lõigus], millega asendati [direktiivi 76/308] artikli 6 lõige 2, tuleb tõlgendada selliselt, et taotleva riigi nõue on samastatud taotluse saanud riigi nõudega, mistõttu taotleva riigi nõue omandab taotluse saanud riigi nõude staatuse?

2. Kas [direktiivi 2008/55] artiklis 10, ja enne kodifikatsiooni [direktiivi 76/308] artiklis 10 nimetatud terminit „eelis" tuleb mõista nõude eesõigusena, mis annab konkurentsi korral nõudele esimuse võrreldes teiste nõuetega, või mis tahes mehhanismina, millega nõuete konkurentsi korral saavutatakse nõude eelisjärjekorras tasumine?

Kas maksuhalduri õigust teostada nõuete konkurentsi korral 27. [detsembri] 2004. aasta programmseaduse artiklis 334 ette nähtud tingimustel tasaarvestus, tuleb pidada eeliseks viidatud direktiivide artikli 10 tähenduses?"

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

26 Esimese küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas direktiivi 76/308 artikli 6 lõiget 2 ja direktiivi 2008/55 artikli 6 teist lõiku tuleb tõlgendada nii, et taotluse esitanud liikmesriigi nõue on samastatud taotluse saanud liikmesriigi nõudega ja omandab taotluse saanud liikmesriigi nõude staatuse.

27 Kõigepealt tuleb märkida, et kuigi eelotsuse küsimustes viidatud direktiiv 76/308 ja direktiiv 2008/55 on nüüdseks kehtetuks tunnistatud, olid need põhikohtuasja asjaolude asetleidmise ajal jõus. Nimelt nähtub eelotsusetaotlusest, et Belgia riik tasaarvestas põhikohtuasjas käsitletava Saksamaa Liitvabariigi nõude erinevate maksunõuetega, mis Pantochimil olid Belgia maksuhalduri vastu tekkinud alates 1. jaanuarist 2005 kuni 20. aprillini 2009.

28 Vastavalt direktiivi 76/308 artikli 6 lõikele 2 ja direktiivi 2008/55 artikli 6 teisele lõigule koostoimes direktiivi 76/308 artikli 6 lõikega 1 ja direktiivi 2008/55 artikli 6 esimese lõiguga käsitatakse sissenõudmistaotluse esemeks olevat nõuet taotluse saanud liikmesriigi „nõudena“, kusjuures viimati nimetatud liikmesriik peab nõude sisse nõudma vastavalt selle liikmesriigi samalaadsete nõuete sissenõudmiseks kohaldatavatele õigus- ja haldusnormidele.

29 Seega tuleneb direktiivi 76/308 artikli 6 lõike 2 ja direktiivi 2008/55 artikli 6 teise lõigu sõnastusest endast, et nõue, mille kohta on esitatud sissenõudmistaotlus, ei saa taotluse saanud liikmesriigi nõude staatust, vaid seda „käsitatakse“ selle liikmesriigi nõudena üksnes nõude tema poolt sissenõudmiseks, kusjuures see riik peab seega kasutama volitusi ja menetlusi, mis on kindlaks määratud tema enda õiguskorras niisuguste õigus- või haldusnormidega, mida kohaldatakse samasuguse või sarnase maksude või maksetega seotud nõuete suhtes (vt analoogia alusel 26. aprilli 2018. aasta kohtuotsus Donnellan, C-34/17, EU:C:2018:282, punkt 48).

30 Seega, kuigi nende sätete kohaselt peab taotluse saanud liikmesriik sellise taotluse esemeks oleva nõude sissenõudmisel menetlema seda nõuet nagu enda nõudeid (vt selle kohta 14. jaanuari 2010. aasta kohtuotsus Kyrian, C-233/08, EU:C:2010:11, punkt 43), ei tähenda see, et taotluse esitanud liikmesriik loovutab asjaomase nõude taotluse saanud liikmesriigile. Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 35 märkis, jääb see nõue materiaalõiguslikult taotluse esitanud liikmesriigi nõudeks, mis ei kuulu taotluse saanud liikmesriigi nõuete hulka.

31 Seda tõlgendust toetab ka direktiivi 76/308 (muudetud direktiiviga 2001/44) artikli 10 ja direktiivi 2008/55 artikli 10 sõnastus, mille kohaselt ei pruugi sissenõutavatel nõuetel olla selliseid eeliseid, nagu on taotluse saanud liikmesriigis tekkinud samalaadsetel nõuetel.

32 Direktiivi 76/308 (muudetud direktiiviga 2001/44) artiklist 9 ja direktiivi 2008/55 artiklist 9 tuleneb samuti, et taotluse esitanud liikmesriigi nõue, mille taotluse saanud liikmesriik on sisse nõudnud, ei muutu viimati nimetatud liikmesriigi nõudeks, kuna nendes sätetes on ette nähtud, et taotluse saanud liikmesriik on kohustatud kandma tema poolt sisse nõutud nõude kogusumma – ja olenevalt olukorrast ka maksetähtaja andmise tõttu tasumisele kuuluva intressi – üle taotluse esitanud liikmesriigile.

33 Lisaks tuleneb direktiivi 76/308 kaheksandast põhjendusest ja direktiivi 2008/55 põhjendusest 10, et liidu seadusandja soov oli see, et taotluse saanud liikmesriik nõuab nõude sisse taotluse esitanud liikmesriigi „nimel“.

34 Eeltoodut arvestades tuleb esimesele küsimusele vastata, et direktiivi 76/308 artikli 6 lõiget 2 ja direktiivi 2008/55 artikli 6 teist lõiku tuleb tõlgendada nii, et taotluse esitanud liikmesriigi nõue ei ole samastatud taotluse saanud liikmesriigi nõudega ega omanda taotluse saanud liikmesriigi nõude staatust.

Teine küsimus

35 Teise küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas direktiivi 76/308 artiklit 10 ja direktiivi 2008/55 artiklit 10 tuleb tõlgendada nii, et nendes sätetes kasutatud mõiste „eelis“ viitab nõudega seotud eesõigusele, mis annab nõuete konkurentsi korral nõudele esimuse võrreldes teiste nõuetega, või viitab see mis tahes mehhanismile, millest tulenevalt tuleb nõuete konkurentsi korral see nõue eelisjärjekorras rahuldada. Eelotsusetaotluse esitanud kohus palub samuti selgitada, kas direktiivi 76/308 artiklit 10 ja direktiivi 2008/55 artiklit 10 tuleb tõlgendada nii, et taotluse saanud liikmesriigi maksuhaldurile antud õigus teha nõuete konkurentsi korral tasaarvestus, kujutab endast „eelist“ nende sätete tähenduses.

36 Olgu märgitud, et direktiivides 76/308 ja 2008/55 ei ole mõistet „eelis“ määratletud ning need ei sisalda ka sellekohast viidet liikmesriikide õigusele.

37 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast tuleneb, et sellise liidu õigusnormi sõnastust, mis ei viita sõnaselgelt liikmesriikide õigusele õigusnormi tähenduse ja ulatuse kindlaksmääramiseks, tuleb tavaliselt kogu liidus tõlgendada autonoomselt ja ühetaoliselt ning sellise tõlgenduse andmisel tuleb arvesse võtta sätte konteksti ja asjaomase õigusakti eesmärki (vt eelkõige 13. oktoobri 2016. aasta kohtuotsus Mikołajczyk, C-294/15, EU:C:2016:772, punkt 44, ja 16. novembri 2017. aasta kohtuotsus Kozuba Premium Selection, C-308/16, EU:C:2017:869, punkt 38).

38 Mis puudutab direktiividega 76/308 ja 2008/55 taotletud eesmärki, siis tuleb märkida, et kummagi direktiivi artikli 1 kohaselt nähakse nende direktiividega ette ühised eeskirjad vastastikuse abi kohta, et tagada nende direktiivide kohaldamisalasse kuuluvate teises liikmesriigis tekkinud nõuete sissenõudmine kõigis liikmesriikides.

39 Direktiivi 76/308 esimesest, teisest ja kolmandast põhjendusest tuleneb, et direktiivi eesmärk on kõrvaldada ühisturu rajamise ja toimimise takistused, mis tulenevad sissenõudmist reguleerivate riigisiseste õigusnormide kohaldatavusest ainult oma riigi territooriumil (18. oktoobri 2012. aasta kohtuotsus X, C-498/10, EU:C:2012:635, punkt 45).

40 See direktiiv näeb seega ette abimeetmed, mis seisnevad sissenõudmiseks vajaliku teabe edastamises, adressaadile dokumentide edastamises ja nende nõuete sissenõudmises, mille kohta on olemas nende täitmisele pööramist lubavad dokumendid (18. oktoobri 2012. aasta kohtuotsus X, C-498/10, EU:C:2012:635, punkt 46).

41 Seoses asjaomaste sätete kontekstiga väärib märkimist, et nimetatud direktiivi artikli 10 järgi ei tohi sissenõutavatele nõuetele anda taotluse saanud liikmesriigis eelisõigusi. Kõnealuse sättega on seega kehtestatud reegel, et sissenõudmistaotluse saanud liikmesriigi nõuetel olevaid eelisõigusi ei anta nendele nõuetele, mille kohta on esitatud sissenõudmistaotlus.

42 Seda artiklit 10 muudeti direktiiviga 2001/44 ja seejärel asendati see direktiivi 2008/55 artikliga 10. Nende direktiividega anti erandina sellest reeglist taotluse saanud liikmesriigile võimalus anda need eelisõigused taotluse esitanud liikmesriigi sissenõutavatele nõuetele.

43 Need sätted kinnitavad asjaolu, et kuigi neid nõudeid tuleb sissenõudmisel käsitada samamoodi nagu taotluse saanud liikmesriigi nõudeid, nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktides 28–30, on need siiski viimati nimetatud nõuetest eraldiseisvad ja neil ei ole selles liikmesriigis põhimõtteliselt eelisõigusi.

44 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb asuda seisukohale, et nendes sätetes kasutatud mõistet „eelis“ tuleb tõlgendada laialt, mistõttu see hõlmab kõiki mehhanisme, mis võimaldavad taotluse saanud liikmesriigil saavutada nõuete konkurentsi korral oma nõuete eelis- või esmajärjekorras rahuldamine erandina võlausaldajate võrdsuse põhimõttest.

45 Mis puudutab põhikohtuasjas kõne all olevat tasaarvestamise võimalust, mis Belgia maksuhalduril on enda maksunõuetega seoses, siis ei võimalda eelotsusetaotluse esitanud kohtu esitatud andmed kindlaks teha, kas selle võimaluse kasutamisel rahuldatakse nõuete konkurentsi korral maksuhalduri enda nõuded eelis- või esmajärjekorras või kujutab see endast üldnormides ette nähtud tasaarvestusmehhanismi.

46 Juhul kui see võimalus kujutab endast üldnormides ette nähtud tasaarvestusmehhanismi, mille eesmärk on lihtsustada sissenõudmismenetlust, andmata Belgia riigile oma nõuete rahuldamisel eelisõigust või esmajärjekorras rahuldamise õigust või muud eesõigust, mis kalduks kõrvale võlausaldajate võrdsuse põhimõttest, siis tuleb seda käsitada nii, et see kuulub direktiivi 76/308 artikli 6 ja direktiivi 2008/55 artikli 6 kohaldamisalasse, mistõttu see riik peaks seda kasutama ka siis, kui ta nõuab sisse teise liikmesriigi nõudeid, mille kohta on nende direktiivide alusel esitatud sissenõudmistaotlus.

47 Vastupidisel juhul, st kui põhikohtuasjas kõne all oleva tasaarvestamise võimaluse kasutamise tagajärjel antaks Belgia riigile selline eelisõigus või esmajärjekorras rahuldamise õigus, mida teistel võlausaldajatel ei ole, kujutaks see võimalus – kui erand konkureerivas olukorras olevate võlausaldajate võrdsuse põhimõttest – „eelist“ direktiivi 76/308 artikli 10 ja direktiivi 2008/55 artikli 10 tähenduses.

48 Sellisel juhul ei saaks Belgia riik seda võimalust kasutada, et nõuda sisse teise liikmesriigi nõuded, mille kohta on nende direktiivide alusel esitatud sissenõudmistaotlus, kuna eelotsusetaotlusest nähtub, et 20. juuli 1979. aasta seaduse artikli 15 kohaselt ei ole sissenõutavatel nõuetel mingeid eelisõigusi.

49 Igal juhul tuleb rõhutada, et taotluse saanud liikmesriik saab sellist tasaarvestamise võimalust nagu põhikohtuasjas käsitletav kasutada üksnes taotluse esitanud liikmesriigi kasuks ja huvides.

50 Neil asjaoludel tuleb teisele küsimusele vastata, et:

– direktiivi 76/308 artiklit 10 ja direktiivi 2008/55 artiklit 10 tuleb tõlgendada nii, et nendes sätetes kasutatud mõiste „eelis“ viitab mis tahes mehhanismile, millest tulenevalt tuleb nõuete konkurentsi korral nõue eelisjärjekorras rahuldada.

– direktiivi 76/308 artiklit 10 ja direktiivi 2008/55 artiklit 10 tuleb tõlgendada nii, et taotluse saanud liikmesriigi võimalus teha nõuete konkurentsi korral tasaarvestus, kujutab endast eelist nende sätete tähenduses, kui selle võimaluse kasutamine annab sellele liikmesriigile oma nõuete rahuldamisel eelisõiguse või esmajärjekorras rahuldamise õiguse, mida teistel võlausaldajatel ei ole; seda peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus.

Kohtukulud

51 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

1. **Nõukogu 15. märtsi 1976. aasta direktiivi 76/308/EMÜ vastastikuse abi kohta Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondi rahastamissüsteemi kuuluvatest meetmetest tulenevate nõuete ning põllumajandusmaksude ja tollimaksude sissenõudmisel artikli 6 lõiget 2 ning nõukogu 26. mai 2008. aasta direktiivi 2008/55/EÜ vastastikuse abi kohta teatavate lõivude, tollimaksude, maksude ja muude meetmetega seotud nõuete sissenõudmisel artikli 6 teist lõiku tuleb tõlgendada nii, et taotluse esitanud liikmesriigi nõue ei ole samastatud taotluse saanud liikmesriigi nõudega ega omanda taotluse saanud liikmesriigi nõude staatust.**

2. **Direktiivi 76/308 artiklit 10 ja direktiivi 2008/55 artiklit 10 tuleb tõlgendada nii, et:**

   – **nendes sätetes kasutatud mõiste „eelis“ viitab mis tahes mehhanismile, millest tulenevalt tuleb nõuete konkurentsi korral nõue eelisjärjekorras rahuldada;**

   – **taotluse saanud liikmesriigi võimalus teha nõuete konkurentsi korral tasaarvestus, kujutab endast eelist nende sätete tähenduses, kui selle võimaluse kasutamine annab sellele liikmesriigile oma nõuete rahuldamisel eelisõiguse või esmajärjekorras rahuldamise õiguse, mida teistel võlausaldajatel ei ole; seda peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus.**

Allkirjad